

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XXXII): gazetarul pătimirii noastre! - la 27 de ani, Goga naviga pe o corabie de lauri? - luceafărul Luceafărului nostru! - tribunul Unirii?

gazetarul pătimirii noastre!

La o vîrstă în care poeții nu se văd decît pe dînșii, el s-a considerat de la primul vers ca o expresie a unei colectivități etnice și și-a fixat o misiune socială ...

Goga ... în marea frescă a literaturii române doar atunci cînd opera gazetarului va fi pusă alături de opera poetului, ele dînd împreună adevărata valoare a scriitorului!

Nimeni nu a fost mai admirat, mai iubit, de un popor întreg decît fiul popii Iosif din Rășinari ...!

Brașov

gimnaziu

cabinet director

sec. XIX
sala de meditație

Octavian Goga a fost cel mai mare gazetar pe care l-a dat Ardealul de la Barițiu încoace ... pe urmele lui Octavian Goga, la Brașov ...!

șagunism - tribunism

2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

În istoricul Colegiului „Andrei Șaguna” Brașov, se prezintă și absolvenții, aici regăsind mulți dintre viitorii tribuniști: «Aici nu erau decît profesori și elevi români (doar inspectorii erau trimiși de la Budapesta) ... Goga a făcut parte din „Societatea de lectură” (...) unde și-a impresionat atît colegii, cît și profesorii cu versurile sale. Aceste societăți devin treptat focare ale redeşeptării conștiinței naționale. Poezia lui Goga a reînviat în literatura noastră sensul antic al grecescului „poesis” care însemna **nu numai cuvînt, ci și fapte** (...). Comparînd viața de la școala din Sibiu cu cea din Brașov, Goga spunea într-o scrisoare adresată părinților săi: „Eu cît am fost la Sibiu eram dedat a trăi fără griji (...) Aici o ordine exemplară îți trebuie. De cînd am venit la Brașov - nu știu, parcă am trecut prin niște metamorfoze”. Într-adevăr, la liceul brașovean era ordine, dar disciplina nu era atît de rigidă ca la Sibiu. În ceea ce privește biblioteca liceului din Brașov, Goga spunea: „Este o bibliotecă frumoasă. Cetesc și eu destul, dar aș ceti de zece ori mai mult dacă ar fi cu puțință”».

Invităm cititorii să revadă parcursul studiilor lui Octavian Goga: cursurile primare - Rășinari (1886-1890), liceul - Sibiu (în limba maghiară) și Brașov, cursurile superioare la Facultatea de litere și filozofie Budapesta (1900-1904) și un an la Berlin (1905-1906). În 1904 a obținut „**Absolutoriul**”, fără a mai susține ulterior licența și doctoratul! Cînd era student la Budapesta a fost luat în evidență ca „**agitator politic**”, fiind amenințat - de mai multe ori - cu eliminarea din universitate.

Cercetătorul „regionalismului creator”, Stelian Vasilescu, autorul lucrării „**Publiciști precursori ai Marii Uniri**” (Timișoara, Editura Facla, 1988), dedica un capitol marelui poet: „**Octavian Goga, gazetarul pătimirii noastre**”. Biografia consistentă este împărțită de autor în trei părți: «1. **Gazetarul (1898-1914)**, 2. „**Însemnările unui trecător**”; 3. **O „carte” (încă) netipărită ...**». Introducerea lucrării este deschisă cu un citat din Ion Breazu: «„**Octavian Goga a fost cel mai mare gazetar pe care l-a dat Ardealul de la Barițiu încoace și fără îndoială unul dintre cei mai mari pe care i-au avut românii**”. Reproducem selectiv: «Poet „**al durerilor și dorurilor neamului românesc**” (n.a. Sămănătorul, 1905, p.478), l-a numit Ion Gorun, „**Cîntărețul pătimirii noastre**” i-a zis Goldiș, și așa a rămas în conștiința milioaneilor de cititori și de cîntăreți ai versurilor sale, precum și în paginile de critică și istorie literară. Citindu-l, în 1905, cînd i-a apărut la Budapesta primul volum, *Poezii*, Titu Maiorescu și-a modificat teza prin care susținea că patriotismul nu are ce căuta în poezie, recunoscînd că „**în certe împrejurări**”, el, patriotismul cel adevărat, poate fi „**născător de poezie**”, ba a mers și mai departe și în anul următor, 1906, raportul lui făcut la Academie i-a adus tînărului poet transilvănean premiul „**Năsturel Herescu**”. Iar, mai tîrziu, dar odată pentru totdeauna, G. Călinescu a spus: „**După Eminescu și Macedonski, Goga e întîiul poet mare din epoca modernă sortit prin simplitatea aparentă a liricii lui să pătrundă tot mai adînc în sufletul mulțimii**”, poet național și totodată pur ca Eminescu. E. Lovinescu motiva succesul: „**La o vîrstă în care poeții nu se văd decît pe dînșii, el s-a considerat de la primul vers ca o expresie a unei colectivități etnice și și-a fixat o misiune socială**”. Cu toate că a fost din plin și „**gazetarul pătimirii noastre**”, pînă acum n-a spus-o nimeni, după cunoștințele noastre. Cu excepția lui Eminescu și Bariț nici un alt gazetar român nu și-a pus cu atît succes condeiul în slujba unui ideal sfînt, idealul național, cum a făcut-o Goga. Dar *poetul* a pus în umbră *gazetarul*. *Rugăciune, Plugarii, Noi, Otlul* apăruseră între 1 ianuarie 1904 - 15 septembrie 1905. Articolele fulminante ale lui Goga au apărut mai tîrziu. **Ziarist, însă, de mult visa să fie**. Căci în scrisoarea pe care i-o adresează lui Vasile E. Moldovan, în 1903, de la Budapesta, notează: „**Știi visele noastre vechi, să ajungem gazetari. Tu ești acum în element**”. Curiozitatea - dacă nu ceva mai mult - l-a făcut pe Goga, în 1894, să meargă la o manifestație prememorandistă, unde a cîntat împreună cu alții „**Deșteaptă-te române!**” (De unde știi cîntecul? - l-a întrebat mai tîrziu un profesor, - „*De la mama*”, i-a răspuns copilul). Curiozitatea era, credem, în primul rînd, a viitorului gazetar, nu a poetului. (...) Sosit la Oradea, în 1904, ca reprezentant al Societății literare studențești „**Petru Maior**” din Budapesta și al revistei „**Luceafărul**” la sărbătorirea „**Familiei**” și a lui Iosif Vulcan, gazetarul va toasta cu mult curaj „**pentru unirea politică a tuturor românilor**”. Vulcan îl va îmbrățișa și-i va zice: „**Tu ai dreptate!**”, dar el se adresa atunci poetului pe care-l numise cu puțin timp înainte „**luceafărul Luceafărului nostru**”.

Mai tîrziu, în 1911, Onisifor Ghibu va scrie, la apariția volumului „**Însemnările unui trecător**”, că ne găsim în fața unui „**eveniment în viața noastră politică și culturală**”. Volumul ... cuprindea 56 de articole ale gazetarului, dar Onisifor Ghibu scrie negru pe alb că acestea au fost scrise de *poetul* Octavian Goga. Și oare e doar o întîmplare că el, Goga, semnează pentru prima dată cu numele său întreg nu o *poezie*, ci un articol, deci, în calitate de *gazetar*, nu de *poet*? Mai departe: nu *poetul* a fost dus, de mai multe ori, în fața tribunalelor maghiare, fiind și închis la Seghedin, ci *gazetarul*, pentru articolele scrise. E tot atît de adevărat însă că după Unire, *gazetarul* de la *Țara noastră*, în primul rînd s-a dezis de ideile din tinerețe (idealul național românesc – Unirea – era de-acum împlinit) ci nu *poetul* (dar, de fapt, *poetul* viețuia doar prin ceea ce scrisese în anii de demult ...). Goga a fost, vreme de 30 de ani, una din

personalitățile proeminente care au determinat viața politică și viața culturală românească. **Au făcut-o în egală măsură poetul, gazetarul și oratorul. (...).**

T. Teodorescu-Braniște îl vede trecut pe Goga „în marea frescă a literaturii române *doar* atunci când opera *gazetarului* va fi pusă alături de opera *poetului*, ele dînd împreună adevărata valoare a scriitorului”. Șerban Cioculescu scria în 1938: „Departate de a boci ivirea marelui ziarist și orator, cu prețul „**morții poetului**” noi socotim că-i o adevărată binefacere, mai ales după ce poetul și-a rostit mesajul. Ion Chinezu nu vedea nici o deosebire de valoare între opera *poetului* și a *gazetarului*: „**Bloc de aceeași substanță, din orice punct a-i privi-o și oricît de diverse i-ar fi înfățișările**”. Mai aproape de anii noștri, cercetătorul clujean Mircea Popa în interesanta lui carte „**Octavian Goga între colectivitate și solitudine**”, face apropierea dintre publicist și politician și îi dăm dreptate când afirmă că aici „e vorba de punerea de acord a temperamentului său liric vulcanic cu liniile directe ale unei ideologii politice bine constituite” ce avea în vedere deplina realizare a unității noastre naționale”. *Poet, gazetar, orator* - același personaj - Octavian Goga este cel mai strălucit caz al îmbinării poeziei cu acțiunea din întreaga istorie a culturii noastre moderne. Un om, care l-a cunoscut bine, care i-a stat mulți ani în preajmă, ne spune: „**Cei care n-au trăit epoca aceea, cu greu își pot închipui ce a fost succesul lui. Niciodată, nici un literat, nici un artist român n-a atins o astfel de consacrare, vertiginoasă, de tînăr. Nimeni nu a fost mai admirat, mai iubit, de un popor întreg decît fiul popii Iosif din Rășinari. La 27 de ani, Goga naviga pe o corabie de lauri**”. Oare faptul că publicistica lui Goga este complementară activității politice că ea nu poate fi despărțită de viața politicianului (cu culmile ei și cu scăderile-rătăcirii), face ca nici pînă astăzi publicistul să nu poată ieși din umbra poetului? Dar credem noi, chiar politicianul burghez de după 1920 trebuie despărțit de luptătorul politic de pînă la finele lui 1919. Octavian Goga, „**tribunul Unirii**”, n-are nimic comun cu politicianul reacționar».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xxxii-gazetarul-patimirii-noastre-la-27-de-ani-goga-naviga-pe-o-corabie-de-lauri-luceafarul-luceafarului-nostru-tribunul-unirii-159602.html>

tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xxxii-gazetarul-patimirii-noastre-la-27-de-ani-goga-naviga-pe-o-corabie-de-lauri-luceafarul-luceafarului-nostru-t...

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stirile de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2021-Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (XXXII): gazetarul pătimirii noastre! - la 27 de ani, Goga naviga pe o corabie de lauri? - luceafărul Luceafărului nostru! - tribunul Unirii?

Marius HALMAGHI 08.08.2021 21:31 305 vizualizari 0 comentarii

În: Tribuna, 08 august 2021